

DEBAT VAN DE WEEK

Groot CIDI-verkiezingsdebat.

Door: Iran Comité en CIDI. Met: vertegenwoordigers van VVD, CDA, D66, CU, PvdA, SP. De Balie, 1 juni.

Israël en redelijkheid

Kom niet aan Israël. Een dag na het gewelddadige optreden van het Israëlische leger tegen een hulpkonvooi bestemd voor Gaza, waarbij zeker negen doden vielen, treffen politici een uiterst pro-Israëlische zaal in Amsterdam. In het klein wordt duidelijk waarom het Israëlisch-Palestijns conflict zich uitzichtloos voortsleept: voor redelijkheid is geen plek.

Want is het niet redelijk om een aanval van een professioneel leger tegen een hulpkonvooi in internationale wateren te veroordelen? D66'er Boris van der Ham spreekt van een buitenproportionele Israëlische reactie, VVD'er Atzo Nicolaï noemt het schokkend en PvdA'er Martijn van Dam zegt dat er geen enkele basis voor de „afschuwelijke” actie is. Geen reactie. Als SP'er Harry van Bommel het echter heeft over een „misdadige verspilling van mensenlevens” wordt hij uitgefloten. Een man spreekt dreigend: „Als u nu u woorden niet terugneemt...” Maar de debatleider grijpt in. Als Van Bommel vervolgens ontkenkend antwoordt op een vraag of hij niet heeft overwogen om met het hulpkonvooi mee te varen, sist een vrouw vlakbij: „Jammer.”

Hoe anders gaat het bij Leon Meijer van de ChristenUnie. Als hij verwijtend spreekt over de uitlatingen van de anderen en zegt eerst het onderzoek te willen afwachten, krijgt hij een warm applaus. „Er is plek voor u bij de ChristenUnie”, zegt hij later tegen het publiek. Toeval of niet: Van der Ham en Nicolaï beginnen hun kritische bijdragen daarna met te zeggen dat ze „een vriend van Israël zijn.”

Vooral Nicolaï heeft moeite de juiste toon te vinden. Als een medewerkster van het *Nieuw Israëlitisch Weekblad* suggereert dat het geweld een provocatie van Syrië, Iran, Hamas en Hezbollah is, zegt Nicolaï dat „alles wat Israël doet onder een vergrootglas wordt gelegd”. Even later veroordeelt hij echter ondubbelzinnig de nederzettingenpolitiek van Israël, wat hem komt te staan op kritiek van de zaal en van oud-PVV-kandidaat Gidi Markuszower. Hij geeft toe dat het VVD-standpunt aangaande Israël „in ontwikkeling is”. Lees: de VVD neemt afstand van hardliner Hans van Baalen.

Het is even rustig als het over Iran gaat. De aanwezige politieke partijen – de PVV heeft op het laatste moment afgezegd – zijn het snel eens dat Iran een „misdadig regime” heeft. Ook Van Bommel veroordeelt de regering. Maar als hij er daarna op wijst dat Iran wel en Israël geen partij is bij het non-proliferatieverdrag, richt de zaal zich weer op. Heftige discussies volgen.

Van Bommel: „Als het internationaal recht je niets interesseert, hoeven we niet te discussiëren.”

De grimmigheid richt zich niet alleen op hem. Als een oudere man vlak voor tijd langs een rij mensen naar de uitgang schuifelt, scheldt een kleine kalende man hem uit. Vanuit zijn stoel slaat hij de man hard op zijn benen. De man stuit daarna op Markuszower, die niet van plan is aan de kant te gaan. Als de man om hulp roept, schelden omstanders hem uit voor ‘vuile nicht’ en ‘landverrader’.

Van der Ham geeft later een simpele verklaring voor de onoplosbaarheid van het Israëlisch-Palestijns conflict: „In beide landen lijden de gematigden onder de radicalen.” Hij vergeet er aan toe te voegen dat ook duizenden kilometers verderop de gematigden onder de radicalen lijden.

HUIB MODDERKOLK